

JAARVERSLAG 2023
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE RUISELEDE

Inhoud

1. De Commissie van Toezicht	1
1.1. Samenstelling	1
1.2. Werking	2
1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden	4
2. De penitentiaire inrichting.....	5
2.1. Vaststelling contante onderbezetting.....	6
2.2. Plaats van de CVT als actor binnen het PLC.....	8
3. Het toezicht.....	9
3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT.....	9
3.1.1. Gebrekkige faciliteiten inzake telefonie.....	9
3.1.2. Onthaal nieuwe gedetineerden.....	10
3.1.3. Werking Psycho-Sociale Dienst.....	11
3.1.4. Vervoer van gedetineerden.	12
3.1.5. Beschikbaar volume aan arbeid.....	13
3.1.6. Toepassing veiligheidsinstructies in werkplaats paletten.....	14
3.1.7. Registratie arbeidsuren en uren deelname B leave programma.	14
3.1.8. Bejegening.....	15
3.2. Transversaal thema van het jaar 2023: staking en minimale dienstverlening	16
4. Het beklagrecht.....	16
5. De belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2023.....	17
6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2024	19

1. De Commissie van Toezicht

1.1. Samenstelling

Op 31/12/2023 bestaat de CvT-Ruisselede uit 11 leden:

Floor Ameye: Commissielid - jurist (aanstelling 01/06/2023)

Maxim Bouckaert: Commissielid (aanstelling 20/01/2022)

Bram Casier: Commissielid – jurist (aanstelling 15/12/2022)

Thalita De Cuyper: Commissielid (aanstelling 01/09/2023)

Raf Langenaekens: Commissielid - arts (aanstelling 01/09/2023)

Christophe Markey: Commissielid (aanstelling 19/08/2021)

Godelieve Rohaert: Commissielid (aanstelling 17/11/2022)

Luc Troffaes: Commissielid (aanstelling 15/09/2022) - Ondervoorzitter

Hendrik Van Damme: Commissielid (aanstelling 19/08/2021) - Voorzitter (aanstelling 10/01/2022)

Willem Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019)

Michèle Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019) – Secretaris (aanstelling 16/01/2020)

Uittredende leden:

Brigitte Smessaert: Commissielid en voorzitter KC (aanstelling 20/08/2022)

Christian Demuyck: Commissielid - arts (aanstelling 25/03/2021)

Vincent Pauwels: Commissielid (aanstelling 25/03/2021)

Louis Thienpont: Commissielid - arts (aanstelling 20/04/2023)

Tony Vermeulen: Commissielid - arts (aanstelling 01/09/2023)

De klachtencommissie (KC) bestaat op 31/12/2023 uit 3 leden:

Bram Casier: Voorzitter

Willem Van Parys: Lid

Michèle Van Parys: lid

Tevens werd voorzien in de vervanging van de leden van de klachtencommissie voor zover dit nodig zou blijken als gevolg van een onbeschikbaarheid, wraking of een eventuele belangenvermenging.

De vervangende leden:

Floor Ameye: vervangend Voorzitter KC

Luc Troffaes: vervangend lid KC

Maxim Bouckaert: vervangend lid KC

1.2. Werking

De commissie heeft haar maatschappelijk toezicht uitgeoefend op basis van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als genoemd in de Basiswet van 12 januari 2005.

Maandelijks vergaderingen:

Gebruikelijk komt de CvT van Ruiselede maandelijks samen op de eerste maandag van de maand. Deze vergadering gaat door in het PLC Ruiselede waar de directie telkens een vergaderruimte met koffie ter beschikking stelt. De agenda voor de vergaderingen wordt in overleg tussen secretaris en voorzitter samengesteld. De notulen worden door de secretaris opgemaakt en in de volgende vergadering besproken en goedgekeurd, waarna deze op de Sharepoint ter inzage geplaatst worden (leden en CTRG).

De commissie kwam 11 maal samen: op 9/01-6/02-06/03-3/04-8/05-5/06-07/08-4/09-2/10-6/11 -4/12. Tijdens de maand juli werd er niet vergaderd.

Eén van de maandelijks agendapunten is de bespreking van het verslag van de maandcommissaris(sen).

Het verloop van de Klachtencommissie (hierna: KC) wordt toegelicht door de voorzitter van de KC als maandelijks agendapunt.

Maandelijks heeft de voorzitter een onderhoud met de directie, tijdens de vergadering vindt een bespreking plaats over de inhoud van dit gesprek.

Zelfevaluatie:

De procedure voor zelfevaluatie van de CvT Ruiselede werd ontwikkeld door een werkgroep bestaande uit enkele leden van de CvT, in samenwerking en voorbereiding met mevrouw Farah Peeters, de coördinatrice van de Nederlandstalige commissie van toezicht.

Op 5/06 werden de resultaten van de zelfevaluatie van de CvT Ruiselede tijdens de vergadering besproken, onder leiding van Coördinatrice Nederlandstalige commissie van toezicht mevr. Silke Dreesen.

Vergadering met directie:

De directie van het PLC (dhr. Leroy) was aanwezig voorafgaand aan de vergadering CvT op:

- 08/05 (bespreking jaarverslag 2022, infrastructurele verouderde tekortkomingen, personeelstekort, erkenning CvT als actor in het PLC, prijzenbeleid kantine, toegekend uurloon gedetineerden, organisatie arbeid gedetineerden, medische ondersteuning gedetineerden, procedures drugs- en alcoholtests) en
- 4/12 (toelichting werking steunfonds en aanbeveling CTRG hieromtrent, problematiek telefonie, arbeidsaanbod gedetineerden, aangifte en verwerking arbeidsongevallen gedetineerden)

Bezoeken maandcommissaris:

Tweemaal per jaar wordt tijdens de commissievergadering de planning van de bezoeken van de maandcommissaris voor de volgende maanden opgemaakt.

Gedurende het jaar 2023 werden 49 bezoeken afgelegd.

Bij het betreden van het PLC wordt de sleutel van de brievenbus van de CvT aan de maandcommissaris overhandigd, evenals een sleutel/loper die toegang verleent tot alle lokalen van de instelling.

Brieven kunnen gedeponereerd worden in de brievenbus van de CvT, die gelicht wordt tijdens de bezoeken van de maandcommissaris.

Door het kleinschalig en open karakter van het PLC, vinden spontane gesprekken met alle aanwezigen plaats.

Contacten met andere diensten:

Op de vergadering van 6 maart kwam een delegatie van de psycho-sociale dienst (PSD) van het PLC de medewerkers van het PSD voorstellen en hun werking uiteenzetten.

Een online-vergadering vond op 12/07 plaats met Kamerlid Mevr. Gabriëls, omtrent de testprocedure drugs- en middelengebruik binnen de Belgische gevangenis en enkele commissieleden CvT Ruislede.

Op 7/08 was voorzitter CTRG Marc Nève aanwezig, samen met mevr. Silke Dreesen.

Het jaarlijks etentje met de commissieleden en ex-commissieleden ging door op 20 november.

Infomoment medewerkers en directie PLC 21/06/2023:

In de aanwezigheid van vijf commissieleden werd, gedurende een periode van ongeveer twee uur, de Commissie van Toezicht (CvT) Ruislede voorgesteld aan een groep van elf personen werkzaam in het PLC, waaronder leden van de griffie, PSD en directie. Tijdens deze presentatie zijn het jaarverslag van de CvT voor het jaar 2022 en de daarin opgenomen aanbevelingen besproken. De betrokkenen toonden aanzienlijke interesse, en de presentatie slaagde erin de volledige aandacht van alle deelnemers vast te houden.

Tijdens de bespreking over de verhoging van het aantal gedetineerden van 54 naar 60 in het jaar 2022, merkte de syndicale vertegenwoordiging op dat de uitbreiding van personeelsequipes niet evenredig heeft plaatsgevonden, wat tot weerstand leidt.

Infomoment gedetineerde personen 3/10/2023:

Het doel van dit evenement was om de werking van ons CvT en de KC uit te leggen. Met een opkomst van 60% van de gedetineerden kunnen we opnieuw spreken van een succesvolle bijeenkomst. Tijdens het evenement kregen de gedetineerden de kans om vragen te stellen, kennis te maken en in gesprek te gaan met alle (nieuwe) commissieleden.

De geplande duur van 25 tot 30 minuten bleek voldoende te zijn, waardoor de aandacht tijdens de presentatie scherp kon worden gehouden.

Het verdelen van de presentatie in verschillende delen met diverse sprekers zorgde voor een duidelijke structuur in het geheel.

Bezoek PC Brugge 20/11/2023:

De CvT Brugge nodigde ons uit voor een begeleid bezoek aan het PC Brugge, waar we de gelegenheid kregen om kennis en ervaringen met elkaar te delen.

Alle leden van de commissie beschouwden het bezoek als uiterst succesvol. De levensomstandigheden van gedetineerden in gedeelde cellen, evenals het strikte regime, werden als buitengewoon beklemmend ervaren. De optimalisatie van gemeenschappelijke ruimtes is mogelijk door middel van herbestemming en herindeling. Een doordachte inzet van het medisch centrum heeft het potentieel om de voorzieningen en dienstverlening aan gedetineerde personen aanzienlijk te verbeteren.

Het bezoek was zeer verrijkend, naast het verkennen van het PC, werd de gelegenheid gecreëerd om leden van de commissie van Brugge te ontmoeten, met hen in contact te komen en visies uit te wisselen.

1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden

De contacten met gedetineerden ontstaan voornamelijk tijdens de wekelijkse on-site bezoeken van de maandcommissarissen (sectieruimtes, ontspanningsruimte, eetzaal, keuken, slaapruidtes, doucheruimte, fitness-zaal, werkateliers, open ruimte voor wandeling, landbouwbedrijf) door spontane initiatieven, hetzij van de maandcommissaris(sen) zelf hetzij van de gedetineerden. Er wordt zowel proactief als reactief gewerkt. We zijn erin geslaagd bekendheid te verwerven onder de gedetineerden, en worden dan ook regelmatig aangeklampt voor een praatje. Op die manier wordt de sfeer in het PLC opgesnoven en kunnen we eventuele spanningen detecteren. De gedetineerden waarderen onze tussenkomsten ten zeerste. Men stelt vertrouwen in ons optreden. Vertrouwelijke gesprekken kunnen, indien gewenst, doorgaan in een daarvoor geschikt gesprekslokaal. De bezoeken gebeuren meestal door één commissielid.

Het PLC beschikt over één brievenbus waar de gedetineerden een bericht kunnen achterlaten. De brievenbus bevindt zich in een ruimte waar meerdere malen per dag doorgang is van gedetineerden en is dus zeer toegankelijk. Tijdens het bezoek van de maandcommissaris wordt de brievenbus geledigd.

Het aantal schriftelijke contacten (via de lokale brievenbus) is toegenomen.

De thema's/verzoeken die tijdens die contacten met gedetineerden aan de orde komen, worden opgenomen in het door de maandcommissaris opgemaakte maandverslag. Dit rapport wordt besproken tijdens de eerstkomende maandvergadering. Naargelang de dringendheid van de oproep neemt de maandcommissaris initiatief, hetzij om bepaalde thema's verder te onderzoeken, hetzij om

de thema's/verzoeken ter bemiddeling aan te kaarten bij de Directie of over te maken aan de klachtencommissie.

Ingeval een thema/verzoek de bevoegdheid van de CvT overschrijdt, wordt er contact opgenomen met de dagelijkse leiding van de CTRG met vraag voor advies.

Ook de weg naar de klachtencommissie werd gevonden. Het onderscheid tussen commissie van toezicht en klachtencommissie raakt meer en meer gekend.

Het gebruik van het online-platform SharePoint is gestaag toegenomen en heeft een positieve groei doorgemaakt. Grievens kunnen systematisch worden vastgelegd en de voortgang van hun behandeling kan eenvoudig worden gevolgd. Er is een specifieke contactpersoon (SPOC) benoemd, waaraan commissieleden hun vragen met betrekking tot SharePoint kunnen stellen.

2. De penitentiaire inrichting

In vergelijking met de vorig jaren zijn er weinig noemenswaardige wijzigingen te melden met betrekking tot de penitentiaire instelling van Ruiselede zelf en blijft de informatie uit vorige jaarverslagen op heden actueel.

Het PLC Ruiselede is een open inrichting uitsluitend voor mannen. Er verblijven langgestraften die niet vluchtgevaarlijk zijn, in groepsverband functioneren en arbeid verrichten in het landbouwcentrum, in de aanwezige werkplaatsen of in de huishoudelijke diensten. Gedetineerden komen in deze instelling terecht via eigen aanvraag en na fysieke screening door de PSD en de Directie vanuit een andere gesloten instelling. Normaliter verblijven ook een 4-tal gedetineerden op de site in het regime van beperkte detentie.

De basisprincipes om als gedetineerde toegelaten te worden en te kunnen functioneren in het open regime van het PLC zijn ongewijzigd: verplichte tewerkstelling, medicatie- en drugsvrij leven, leven in een gemeenschap gekoppeld aan specifieke afspraken, stabiele contacten met het netwerk rondom de gedetineerde en nultolerantie inzake agressie.

Het B-Leave traject, gericht naar ex-druggebruikers, blijft aanwezig als hulpverlenend project.

Het pre-therapeutisch aanbod vanuit FIDES (UITWEG) voor seksuele delinquenten wordt niet langer aangeboden. Alsnog is hiervoor geen alternatief ontwikkeld. De directie formuleert de ambitie om een alternatief op te starten.

Er is verder een aanbod van verschillende projecten door diverse partners (vb. beroepsopleidingen door VDAB, activiteiten VLOT-team2, ed.) in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van de Vlaamse Gemeenschap. Voor gedetailleerde informatie hieromtrent willen we verwijzen naar het jaarverslag vanuit deze dienstverlening.

Van de Directie vernemen we een structureel tekort aan penitentiaire beambten. Er zijn immers geen vervangingen voor personeelsleden die langdurig ziek zijn, collega's die achterstallig verlof opnemen en personeelsleden die verlof opnemen voorafgaand aan het pensioen (VVP). Penitentiair beambten komen hoofdzakelijk via het systeem van mutatie in het PLC terecht wat ervoor zorgt dat de

gemiddelde leeftijd van deze personeelsleden aanzienlijk hoger ligt dan in andere instellingen, wat op zich ook bepaalde gevoeligheden met zich meebrengt.

Gezien geen verbeteringen van gebouwen werden gerealiseerd, blijven ook dit jaar dezelfde opmerkingen aanwezig met betrekking tot de sterk verouderde accommodatie van het PLC zelf dat op zijn limieten botst. We spreken hier onder meer over het gebrek aan privéruimte voor de gedetineerden (cfr. problematiek chambrettes) en het gebrek aan (stille) ruimtes. Ook de sanitaire voorzieningen en wasserij zijn dringend aan vernieuwing toe.

De realisatie van de nieuwbouw is nog niet van start gegaan, integendeel: de uitgewerkte plannen werden afgewezen en moeten volledig herzien worden. Een nieuw voorstel moet worden voorgelegd aan de bevoegde diensten tegen begin 2024 waarbij dient uitgegaan te worden van een indeling met 4 secties i.p.v. 7.

Het landbouwcentrum moet voldoen aan de huidige milieuvoorschriften. Hoewel de opslagruimte al gemoderniseerd is, moeten de stallen nog vernieuwd worden en moet er aandacht besteed worden aan het adequaat opvangen en verwerken van mestoverschotten om zo stikstofuitstoot naar omlaag te brengen en conform de BE/EU-richtlijnen te kunnen werken rekening houdend met de nabijheid van een natuurgebied.

2.1. Vaststelling contante onderbezetting.

De gedetineerden die terechtkomen in het PLC-Ruislede hebben reeds een geruime periode een verblijf in een gesloten instelling achter de rug.

Het is de laatste stap naar hun re-integratie in de maatschappij die gepaard gaat met strenge voorwaarden. Deze voorwaarden worden bij het binnenkomen in de instelling door de gedetineerden onderschreven nl.:

- verplichte tewerkstelling in de huishoudelijke diensten, op het landbouwbedrijf of in de werkplaats.
- medicatie- en drugsvrij leven.
- leven in gemeenschap.
- goede contacten met de familie.
- nultolerantie inzake agressie.

De maximale bezettingsgraad in het PLC – Ruislede bedroeg tot medio mei 2022 56 residerende gevangenen en 4 gedetineerden in beperkte detentie. Ten gevolge van de overbevolking in het overgrote deel van de penitentiaire instellingen in België werd in mei 2022 beslist dit cijfer op te trekken met vier bedden zodat het totaal aantal bedden op 60 personen werd gebracht. Het aantal gedetineerden van 4 personen in beperkte detentie bleef gelijk Dit gebeurde zonder het aantal PB hieraan aan te passen. De capaciteitscijfers werden officieel nooit verhoogd. Het populatiecijfer van het PLC van 56+4, zoals opgegeven door DG EPI zijn aldus nog steeds van kracht.

We stellen vast dat de directie geen invloed heeft op het aantal gedetineerden die vanuit een andere gesloten instelling naar het PLC worden overgebracht.

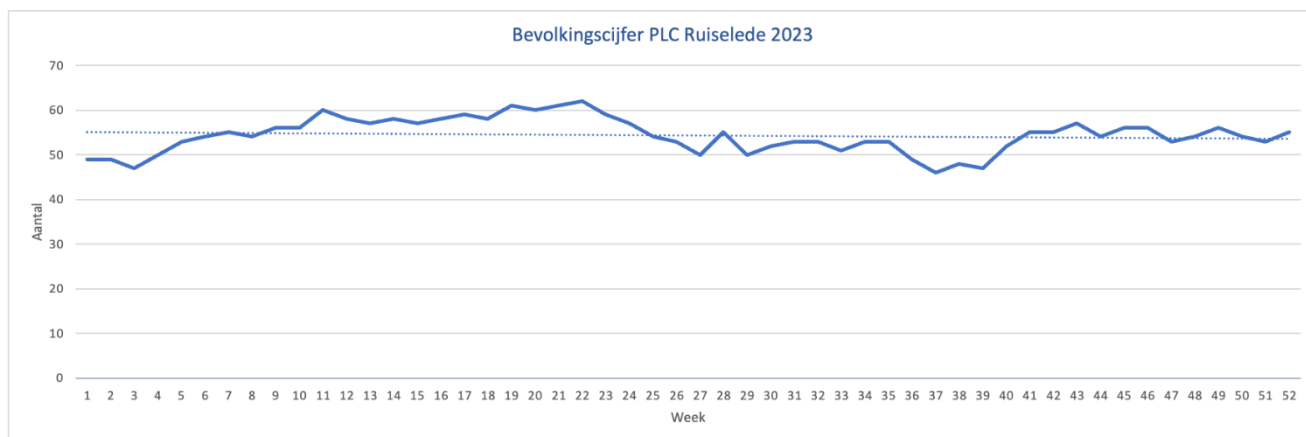
De cijfers van EPI zijn gelijklopend met de vaststellingen bij de wekelijkse bezoeken van de maandcommissaris van CvT-Ruislede. Uit deze cijfers kunnen we afleiden dat er enkel in de maand mei 2023 sprake is van een lichte overschrijding van de maximale bezetting waardoor we geenszins kunnen spreken van een problematische toestand.

In tegenstelling met de andere gesloten penitentiaire complexen vormt het PLC- Ruislede een uitzondering op de algemene vaststelling dat in de meeste penitentiaire instelling een overbevolking aanwezig is. Als we naar de voorbije jaren (2021 en 2022) kijken kunnen we terecht opmerken dat het overschrijden van het vastgelegde maximum van de gedetineerden heel sporadisch gebeurt. Enkel in de maand mei 2023 was dit het geval.

Het gemiddelde aantal residerende gedetineerden bedroeg in 2023 afgerond 54 (personen in BD inbegrepen) of 49 (personen in beperkte detentie niet meegerekend).

Volgens de genoteerde cijfers (personen in beperkte detentie meegerekend) in de maandelijkse verslagen van de maandcommissarissen bedroeg het gemiddeld aantal gedetineerden in 2021 en 2022 respectievelijk 53,6 en 56,2. Indien we geen rekening houden met de personen in beperkte detentie dan mogen we stellen dat de gemiddelde bezettingsgraad respectievelijk 49,6 en 52 personen bedraagt. Zelden of nooit werd de maximale bezetting overschreden en wanneer dit gebeurde was dit minder dan 1% van de maximale bezetting. Tevens wordt opgemerkt dat er in tegenstelling tot andere penitentiaire inrichtingen geen grondslapers werden genoteerd.

Volgens de cijfergegevens van EPI

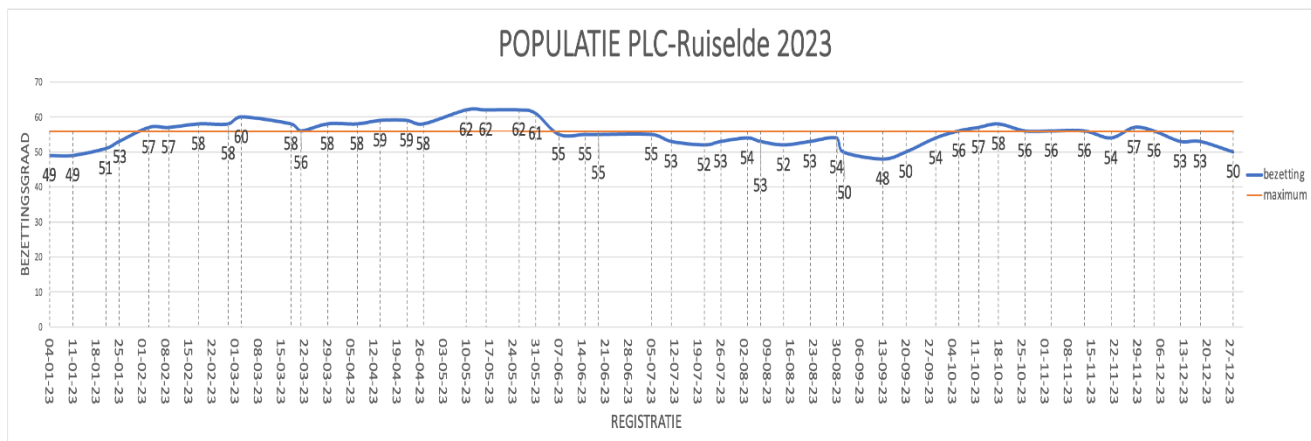

Minimum bezetting: 46

Maximum bezetting: 62

Gemiddelde bezetting: 54

Op basis van de genoteerde cijfergegevens tijdens de bezoeken van de diverse maandcommissarissen:

Minimum bezetting: 48

Maximum bezetting: 62

Gemiddelde bezetting: 54

2.2. Plaats van de CVT als actor binnen het PLC.

Zoals reeds vermeld zijn de hierna vermelde situaties afkomstig van de gedetineerden en dienen met een kritische blik te worden benaderd.

- “Er werd door een PSD-medewerker aan een collega-gedetineerde van mij gemeld: ‘Als je daarmee naar de klachtencommissie stapt, houdt je drugsbegeleiding hier op!’ “
- “Ik wens mijn 2 klachtenformulieren over werkverlies in te trekken... nee, dat heeft niets te maken met vrees voor represailles.
- “Ik durf hier niet aan tafel in de zaal zitten met zo’n geel klachtenformulier voor mij omdat ik weet dat ze mij zullen vinden.”
- “Ik wil het u wel vertellen maar ik wil niet dat u ermee naar de directie stapt.”
- “Ik heb aan de CvT een opmerking gemaakt over fouten in de administratie. Een penitentiair beambte is bevriend met iemand uit de administratie. Nu word ik door die beambte geviseerd. Wat anderen mogen, mag ik niet. Ik heb de indruk dat die PB een reactie van mij wil uitlokken.”
- “Vrij snel werd ik geconfronteerd met verbaal geweld. De directie deed weinig of niets, met de reden: “Als we iets zeggen, wordt het nog erger.” Toch bleef ik er melding van maken. Ik heb wel spijt dat ik destijds de commissie van toezicht aanschreef in het kader van de verbale agressie. Het maakte de zaken enkel nog erger. Ik beseft nu dat, wanneer je in de minderheid bent, je beter op de achtergrond blijft.”

Door een beperkt aantal gedetineerden werd aangegeven dat zij een subjectief gevoel hebben dat het contacteren van het CVT een nadelige invloed zou hebben op hun verdere verblijf in het PLC. Het valt voor de CvT niet na te gaan of dergelijke beweringen kloppen. Mocht dit gevoel bij een aantal

gevangenen leven, zou het in het belang van de CVT, de directie en de werking van het PLC zijn om dit de kop in te drukken.

De CVT in Ruiselede is nog niet zeer lang actief, hierbij werd de opstart gefnuikt door de Corona-epidemie. Zowel voor de leden van de CVT en alle betrokken actoren rond de CVT van Ruiselede dient de juiste weg gevonden worden op welke wijze de CVT zijn toegewezen taken op zo goed mogelijke wijze kan uitoefenen zodat een synergie kan ontstaan met de werking van het PLC. Hierbij kan de CVT een (niet altijd gewenste) vinger aan de pols zijn voor de directie en de werknemers van het PLC zodoende dat problemen niet escaleren en onnodig grote proporties aannemen. Het is hierbij voor eenieder die in dit proces betrokken is een uitdaging om elkaars werking te leren kennen en kennis te hebben van wat al dan niet mogelijk is.

Vanuit de CVT bestaat de verwachting dat dit vanuit de directie mee ondersteund wordt. Dit kan zich in diverse facetten uiten zoals bijvoorbeeld het informeren van de personeelsleden omtrent de informatie die kan/moet opgeleverd worden aan leden van de CVT, het informeren van wanneer de vergaderingen doorgaan en het laten klaarzetten van de nodige faciliteiten, het ondersteunen van de klachtencommissie zodat tussen zittingen in niet nodeloos moet gewacht worden op het overbrengen van gedetineerden, ...

De CVT wil en moet een positieve schakel zijn in het geheel van het PLC waarbij het aanklaarten van problematieken de aanzet voor een verbetering is. Aan sommige dingen is het voor de directie onmogelijk om deze autonoom op te lossen, voor andere zaken is gebleken dat dit wel kan al dan niet met een portie out-of-the-box denken.

3. Het toezicht

3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CVT

3.1.1. Gebrekkige faciliteiten inzake telefonie

Een algemene klacht die doorheen het jaar ter sprake kwam en telkens aan de maandcommissaris werd gemeld, is het probleem van de telefonie

Vooreerst is er de kwaliteit van de communicaties. De telefoonverbinding is zeer slecht en niet goed verstaanbaar. Het geluid van de telefoon staat stil waardoor de communicatie heel moeilijk verloopt. (dit is echter noodzakelijk om de privacy te kunnen garanderen). Een tweede complicatie is dat de communicatie na 10 minuten wordt afgebroken. De grote hersenbreker is het aantal toestellen. Er zijn namelijk slechts 3 toestellen ter beschikking voor een 60-tal gedetineerden. Van deze 3 toestellen is er vaak maar één toestel dat functioneert.

De telefoongesprekken gebeuren vooral 's avonds voor al de gedetineerden omdat ze dan meestal partner, kinderen of andere familieleden kunnen bereiken, en niet aan het werk zijn. Op dat ogenblik is iedereen meestal beschikbaar.

Ook de penitentiaire beampten hebben dit feit gemeld aan de maandcommissaris. Zij hebben uitgelegd dat er reeds enkele incidenten geweest zijn met gedetineerden ten gevolge van de slecht functionerende telefonie of omdat er geen telefoon beschikbaar was. Tot op heden hebben zij de

gemoederen kunnen bedaren maar zij staan niet garant voor eventuele escalaties die zich in de toekomst kunnen voordoen.

Dit probleem werd door de maandcommissaris aangekaart bij de directie en dit thema werd ook besproken op de vergadering van de Commissie van Toezicht in aanwezigheid van de directeur Leroy. Hij deelt ons mee dat het systeem verouderd is en dat er reeds enkele kleine aanpassingen gedaan zijn maar dit is slechts een druppel op een hete plaat. Ook op de vraag om meer toestellen te plaatsen is het antwoord negatief omdat er niet voldoende ruimte is om nog bijkomende toestellen te plaatsen.

Een oplossing kan zijn om de gedetineerden een mobiele telefoon ter beschikking te stellen of onder strikte voorwaarden toegang te geven tot digitaal bellen via internet.

Problematiek wordt als nijpend ervaren, het is een belangrijk probleem dat ondanks diverse tussenkomsten van de dienst Telio, opgelost dient te worden.

3.1.2. Onthaal nieuwe gedetineerden.

Het onthaal van de gedetineerden is een belangrijk proces dat volgens een vastgestelde procedure moet verlopen.

Naast het overhandigen van de onthaalbrochure, is het essentieel om ook het huishoudelijk reglement en de leefregels aan de gedetineerden te overhandigen en deze ook voldoende uit te leggen.

Het is van belang om duidelijkheid te scheppen over de procedures inzake het steunfonds, zoals wie de beslissingsbevoegdheid heeft, welke termijnen gelden, hoe de gedetineerde een aanvraag kan indienen, hoe hij beroep kan aantekenen en hoe de opvolging zal worden georganiseerd. Het is tevens belangrijk om de werking uit te leggen zodat de gedetineerden begrijpen wanneer ze hiervoor in aanmerking kunnen komen en welke stappen ze moeten ondernemen om hier beroep op te kunnen doen.

Het is belangrijk gedetineerden bij hun onthaal te informeren over de specifieke context van het PLC Ruislede. Deze wijkt immers enigszins af van een klassieke gevangenis. Belangrijke zaken om informatie over te verschaffen betreffen de werking van de commissie van toezicht, de klachtencommissie, het Steunfonds, de prijzenpolitiek van de kantine, werking wasserij, labeling van de kledij ...

De CVT wordt immers vaak aangesproken omtrent zaken waarbij de gedetineerde persoon over onvoldoende informatie beschikt. Het is van groot belang om nieuwe gedetineerden op een correcte manier te onthalen en hen voldoende informatie te verschaffen om hun integratie in een nieuwe omgeving zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Waar nieuwe gedetineerden nu in het PLC in eerste instantie worden begeleid door iemand van het A-team wordt er ook gedacht aan het creëren van de nieuwe functie van onthaal-fatik.

De CTRG vraagt verder om basishygiëneproducten gratis ter beschikking te stellen aan de gedetineerden bij aankomst en doorheen de detentieperiode. Deze zouden niet gefinancierd mogen worden door het steunfonds. We stellen immers vast dat niet alle gedetineerden in Ruislede deze

bashygiënepakketten krijgen. Ze moeten er zelf om vragen. De directie beweert dat er onvoldoende financiële middelen ter beschikking zijn om deze basispakketten te geven aan alle gedetineerden.

Een ander probleem is de laattijdige ontvangst van gelden op de rekening van de gedetineerde voor geleverde prestaties en het niet terugstorten van betalingen voor bestellingen in de kantine van herkomst. De overdracht van gelden van de ene instelling naar de andere instelling via massaberichten blijkt een probleem te vormen.

Het is van groot belang om nieuwe gedetineerden op een correcte manier te onthalen en hun voldoende informatie te verschaffen om hun integratie in een nieuwe omgeving zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

3.1.3. Werking Psycho-Sociale Dienst.

Terugkerende vraagstelling en opmerkingen inzake de werkzaamheden van de PSD als dienst binnen het PLC.

Reeds in het jaarverslag van 2022 van deze commissie werd de geringe beschikbaarheid van de PSD aangekaart. Helaas blijkt ook in 2023 één van de pijnpunten de werking van de PSD te zijn.

De psychiaters, psychologen en maatschappelijke assistenten van de PSD, begeleiden de gedetineerden onder meer tijdens hun detentie voor op hun re-integratie. In het PLC bestaat de PSD uit 4 medewerkers: 3 psychologen en 1 maatschappelijk assistent, samen 2,9 FTE's: 3 personen hebben een jobtime van 4/5, 1 persoon werkt halftijds.

Dagelijks is minimum één persoon aanwezig in het PLC. Er kan op aanvraag een beroep worden gedaan op een psychiater.

De PSD staat in voor de opbouw van het reclasseringsplan op basis waarvan de strafuitvoeringsrechtbank (SURB) modaliteiten kan toekennen. Zij begeleiden gedetineerden op de zogenoemde 'weg der geleidelijkheid', waarbij gedetineerden werken aan hun re-integratie door stapsgewijs de modaliteiten te doorlopen. De weg naar buiten start met het positief doorlopen van UV's (uitgangsvergunningen) en PV's (penitentiare verloven), waarna de gedetineerde BD (beperkte detentie) of ET (elektronisch toezicht) kan aanvragen, om finaal een verzoek tot voorwaardelijke, dan wel voorlopige invrijheidsstelling aan de SURB te richten.

In maart stelde de PSD zich voor aan de commissie. Vanuit de PSD zelf werd de werkoverlast aangekaart en de terechte bekommernissen die aan hen worden geuit vanwege de gedetineerden zelf. Gedetineerden begrijpen niet waarom het zo lang duurt een dossier op te bouwen en dit komt de werkrelatie allesbehalve ten goede. Het probleem bij de dossiervorming kent meerdere oorzaken. Slechts 50% van de inkomende gedetineerden beschikt over een volledig dossier. Een volledig dossier omvat een 20-tal pagina's met als inhoud: een algemene screening met levensverhaal, psychosociale anamnese, persoonlijkheidsonderzoeken, intelligentietesten, inschatting recidiverisico, verslavingsproblematiek, seksuele delicten, familiale banden, etc. De PSD dient hiervoor de gerechtelijke bundel, minstens de veroordeling(en), te bestuderen en meerdere intensieve gesprekken te voeren met de betrokkene. In maart bleken reeds 17 gedetineerden op de wachtlijst te staan.

Gezien de complexiteit en de uitgebreidheid van sommige dossiers kan men tot de conclusie komen dat een uitbreiding van het team PSD noodzakelijk is. Niet alle dossiers vereisen een intensieve aanpak en hoeven niet zo uitgebreid te zijn zodat sommige gedetineerden sneller zouden kunnen doorstromen via BD -> ET -> IV.

De volgende specifieke grieven bereikten de commissie. Ze zijn geen kritiek op de werking van het PLC-personeel of de PB maar zijn de registratie waarom deze grieven door de gedetineerde aan de commissie werd overgemaakt. Ze moeten gekaderd worden in de situatie waarin de gedetineerden in het PLC verblijven en deze werden dan ook kritisch benaderd.

Diverse malen werden de maandcommissarissen door verschillende gedetineerden aangesproken met de meldingen dat de verslaggeving te laat wordt opgemaakt als gevolg van het tekort aan PSD (wegens ziekte of andere) de PSD-assistent verminderd bereikbaar is door thuiswerkmogelijkheden of dat er helemaal geen informatie kan worden verstrekt omtrent de reclassering. Meerdere gedetineerden meldden dat de data UV/PV/BD/ET op hun moederfiche ferm overschreden waren, zonder dat zij al enige UV kregen.

Zo werd aan een gedetineerde door de PSD meegedeeld dat hij een UV zou kunnen aanwenden om Kerst te vieren bij zijn familie. De gedetineerde bevond zich immers in de tijdsvoorwaarden, er was een positief advies van het bevoegde Justitiehuis en werd aan de gedetineerde meegedeeld dat zijn dossier zo goed als 'rond' was. Door ziekte van de PSD-assistente echter kon de UV niet ingepland worden en bracht de gedetineerde Kerst door in het PLC. De directie stelde dat er een verslag ontbrak, doch erkende de werklast en nam zich voor om het dossier aan een andere PSD-assistent te bezorgen mocht de ziekte aanhouden.

Een grief van een andere gedetineerde kende een gelijkaardig probleem: een PV voor een belangrijke familiale aangelegenheid kon niet toegekend worden doordat de PSD-assistent de aanvraag niet tijdig kon behandelen.

Tot slot betwistte ook een gedetineerde de opbouw van de moederfiche waardoor de tijdsvoorwaarden voor betrokkene onduidelijk waren; de PSD kon niet voor opheldering zorgen.

3.1.4. Vervoer van gedetineerden.

We stelden veelvuldig vast dat er zich problemen voordeden m.b.t. het vervoer van gedetineerden, zodat betrouwbaarheid van DAB (Directie van Beveiliging – Federale politie) als vervoersdienst in vraag wordt gesteld.

In maart meldde een gedetineerde dat hij reeds voor de tweede maal niet kon worden overgebracht naar de rechtbank, waardoor zijn zaak uitgesteld werd naar mei. Er werden daarna meerdere grieven geuit aan de maandcommissaris van april dat transport niet kon gegarandeerd worden.

Dit probleem werd aangekaart bij de directeur. Voor het vervoer van gedetineerden bestaan specifieke procedures en maatregelen. De meeste gevangentransporten naar de rechtbank worden uitgevoerd door DAB. Het is essentieel dat de verantwoordelijke autoriteiten en instellingen samenwerken om ervoor te zorgen dat het vervoer van gedetineerden zo veilig en efficiënt mogelijk verloopt. Daarom

werd een overleg belegd met DAB, maar die kan niet direct oplossingen voor de problemen aanbieden, aldus de directeur. Vroeger werd er personeel van het PLC ingezet bij tekorten, doch dit kan door de directie niet langer toegestaan worden, omdat dit buiten elk wettelijk kadert valt.

Het aantal grieven in het PLC hieromtrent is kwantitatief gezien kleiner, wat wellicht te verklaren is door het feit dat het PLC geen arresthuis is. Transporten naar de gerechtsgebouwen voor zittingen van de raadkamer in het kader van de voorlopige hechtenis, dan wel om te verschijnen voor de correctionele rechtbank, zijn beperkter. Hoe dan ook blijft een gegarandeerd transport van essentieel belang, niet alleen om persoonlijk aanwezig te kunnen zijn in strafprocedures, maar bijvoorbeeld ook voor de familie- of jeugdrechtbank.

3.1.5. Beschikbaar volume aan arbeid.

Deelname aan arbeid is een van de voorwaarden voor verblijf in het PLC. Deze verplichting wordt trouwens bij opname in de inrichting schriftelijk voorgelegd aan en door de gedetineerde ondertekend. Hiermee bevestigt deze het onderschrijven van deze visie.

Tijdens weekbezoeken stelden diverse maandcommissarissen vast dat meermaals verschillende gedetineerden overdag aanwezig zijn in de twee televisiezalen of op de sectie. Overdag op de kamer of de chambrette verblijven is immers in het PLC niet toegestaan.

Het betreft hier geen enkelingen maar vrij ruime groepen gedetineerden die overdag aldus de dag niet arbeidend doorbrengen en de tijd dan maar proberen te doden. Het is onze inschatting dat het meermaals voorvalt dat zeker tot een derde van de gevangenispopulatie, in deze situatie al dan niet zelf gewild, verkeert. Er dient hierbij opgemerkt te worden dat nieuwe gedetineerden gedurende de eerste opnamedagen in observatie blijven op sectie, tot ze volledig vrij van middelen testen, en dan pas aan het werk kunnen/mogen deelnemen.

De CVT concludeert in deze dat het totale beschikbare volume aan arbeid voor de gedetineerden ontoereikend is en niet volstaat om aan iedereen of aan de meesten, elke weekdag een volle dag, voor- en namiddag aan arbeid te voorzien. Het is geweten dat de dotatie die voor het PLC kan worden ingezet, slechts een bepaald contingent aan betalende arbeidsuren, toelaat.

Wellicht is het derhalve zo dat het kunnen bieden van een halve dag aan arbeid aan elke gedetineerde, momenteel het meest haalbare is. Hierdoor zou er aan de gedetineerden meer de gelegenheid kunnen geboden worden om vormende opleidingen te volgen

Oplossing voor dit probleem is uiteraard niet het verlagen van het reeds karige uurloon, om het contingent aan mogelijke arbeidsuren, bij handhaving van de hoogte van de dotatie, te verruimen.

De CVT bepleit een robuuste verhoging van het budget dat aan het PLC wordt toegekend om gevangenisarbeid te organiseren.

Verder suggereert de CVT het actiever en creatiever benutten van de mogelijkheden die op de site van het PLC aanwezig zijn.

Gedacht zou kunnen worden aan het ontwikkelen en verruimen van de moestuinwerking. Verder zou er toch binnen de boomgaarden en landerijen die het PLC bezit, een veel ruimer aandeel van arbeid in de landbouwsfeer moeten kunnen worden georganiseerd, dan wat op vandaag wordt aangeboden.

De CVT is tenslotte ook van mening dat het werk in de werkplaatsen, arbeidsmatig zeer waardevol is en zeker geen bezigheidstherapie. Het volume ervan moet worden aangehouden en mogelijks uitgebreid, ook het werk in de palettenwerkplaats. Door de andere betalingswijze voor het verrichten van dit werk: betaling niet per uur maar per stuk, is er voor de deelnemende gedetineerde extra motivatie gezien de ruime meerverdienste daardoor.

Het moet de betrachting zijn om de opnamevoorwaarde voor het PLC: verplichte deelname aan arbeid, daadwerkelijk te realiseren door een dagelijks aanbod van werk voor elke gedetineerde, zowel in de voor- als in de namiddag.

3.1.6. Toepassing veiligheidsinstructies in werkplaats paletten.

De maandcommissaris in februari merkte aan de hand van het sectieboek twee arbeidsongevallen (13/02 en 27/02) op, de arbeiders schoten een nagel door de veiligheidsschoen en voet. De exacte omstandigheden van beide ongevallen blijven onduidelijk. Beide arbeiders werden op de spoedafdeling in het ziekenhuis van Tielt verzorgd.

In maart werd vastgesteld dat er wordt gewerkt aan een heel hoog tempo. Hierbij rees de vraag of de veiligheid hierdoor in het gedrang komt. Zo worden nagels geschoten terwijl de pallet met 1 hand wordt rechtgehouden. De hoge snelheid van het werk wordt gemotiveerd doordat arbeiders vergoed worden per stuk. Hoe sneller gewerkt wordt, hoe meer men verdient. Met uitzondering van een enkeling, droeg iedereen een veiligheidsbril en oorbeschermers.

In juni meldde de maandcommissaris dat de palettenwerkplaats volledig conform de veiligheidsvoorwaarden verliep en belichtte het grote verschil met de vaststelling van 6 maanden voordien.

Naar aanleiding van de arbeidsongevallen, communiceerde de commissie haar bezorgdheden naar de directie en besteedden de maandcommissarissen extra aandacht aan de werkplaatsen. Doorheen het jaar kon de commissie een positieve evolutie vaststellen. Aandacht voor de veiligheid in de werkplaatsen wordt meegenomen naar 2024 door zowel de commissie als de directie.

3.1.7. Registratie arbeidsuren en uren deelname B leave programma.

Arbeid is terecht een belangrijk onderdeel van het regime in het PLC. Arbeid voor de gedetineerden binnen het PLC kan bestaan uit werk binnen diensten, logistiek of onderhoud als fatik, uit tewerkstelling binnen de werkplaatsen, of uit tewerkstelling binnen het landbouwbedrijf.

Het PLC biedt bovendien tijdens het regime een jaarlijks langdurig en intensief programma aan, B leave genaamd, voor gedetineerden met een drugs- en middelenproblematiek. Het is een positief gegeven dat de deelname aan de vormende, sportieve en andere activiteiten binnen dit programma, ook aanzien wordt als arbeidsuren en dan ook in aanmerking komen voor een financiële compensatie in vervanging van het “niet kunnen deelnemen aan arbeid”. Voor de gedetineerde is dit ongetwijfeld een extra motivatie om stipt en volhardend deel te nemen aan het ingestelde B leave programma.

In het voorbije jaar werden tijdens de weekbezoeken meermaals en door verschillende gedetineerden opmerkingen gemaakt dat de registratie van deze uren van deelname aan het B leave programma niet correct verliep. Het betrof fouten in de registratie en dus ook in de uitbetaling van deze uren, die soms zeer ruime verschillen ten nadele van de betrokken gedetineerden uitmaakten.

Na bespreking met directie wordt deze registratie nu d.m.v. een dubbele controle op een andere wijze door de beambten aangepakt. De CVT hoopt dat deze constructieve aanpak een positief gevolg heeft voor het B Leave dat in het najaar van 2023 is opgestart. De constante evaluatie van deze werkwijze en bijsturing ervan lijkt zijn vruchten af te werpen.

3.1.8. Bejegening.

We merken op dat over het algemeen een vriendelijke en respectvolle omgang heerst tussen de medewerkers van het PLC en de gedetineerde personen.

Dit jaar zijn er echter meldingen van incidenten waarbij een penitentiair beambte/PSD/dienst boekhouding een benadering lijken te hanteren die als ongepast wordt beschouwd. Deze gebeurtenissen werden bevestigd door meerdere gedetineerden, onafhankelijk van elkaar.

Enkele opmerkelijke gebeurtenissen waarmee de commissie werd geconfronteerd en met de nodige objectiviteit en kritisch dienen benaderd te worden daar ze al of niet getint zijn door de specifieke situatie waarin de gedetineerden zich bevinden. Onderstaande meldingen zijn de woordelijke weergave zoals deze aan de commissie mondeling/schriftelijk werden meegedeeld:

- Een fysiek conflict waarbij een (extern) medewerker een gedetineerd persoon terechtwijzend op het hoofd tikte. (grief ondersteund door medegedetineerde)
- Na dit incident verwittigde een medewerker van de PSD de gedetineerde: citaat: “indien je hiervoor een klacht indient, betekent dit het einde van jouw traject in het PLC”
- Er is melding gemaakt dat niet alle gedetineerde personen op gelijke wijze door de medewerkers zouden worden behandeld. De indruk bestaat dat bepaalde personen worden gevisieerd en strenger worden behandeld dan anderen, wat kan resulteren in sancties zoals isolatie in de strafcel wanneer dit aangekaart wordt.
- Bovendien worden onder het mom van humor door één bewakingsbeambte kwetsende, vernederende en/of minachtende opmerkingen gemaakt. Deze persoon vertoont intimiderend gedrag, hanteert grof luidruchtig taalgebruik en staat faciliteiten willekeurig al dan niet toe.
- Bij onregelmatigheden met een overschrijving van geld naar de rekening van een gedetineerd persoon, kreeg het familielid van die persoon, na het inwinnen van informatie bij de dienst

boekhouding, geen professionele hulp en werd weinig behulpzaam door hen te woord gestaan.

3.2. Transversaal thema van het jaar 2023: staking en minimale dienstverlening

Bij stakingsdagen wordt er in het PLC zoveel mogelijk naar gestreefd om de dienstverlening voort te zetten. Op 2023.03.08 was er zelfs een normale tot hoge bezetting door blokkering van de verloven tijdens de staking. Door het open gemeenschapsregime en het systeem van chambrettes, waren er bij stakingen ook nooit problemen met wandelingen. De reglementering rond vergoeding voor technische werkloosheid van gedetineerden bij stakingen werd eind 2022 geheractiveerd. De CvT heeft de indruk dat de gevolgen van stakingen in het PLC over het algemeen beperkt blijven. In september 2023, echter werden de bezoeken preventief geschrapt naar aanleiding van een aangekondigde staking.

Bij navraag bleek dat de directie de intentieverklaringen tot staking bij de personeelsleden niet altijd opvolgt of opvraagt, waardoor er moeilijk op voorhand kan ingeschat worden welke dienstverlening kan gegarandeerd worden en welke niet. De CvT beveelt aan dergelijke intentieverklaringen op te vragen, zoals voorzien in de wet van 23.03.2019, zodat de haalbare dienstverlening bij stakingen gegarandeerd blijft.

4. Het beklagrecht

In 2023 werden zeventien klachten ingediend bij de klachtencommissie door zeventien verschillende gedetineerden. Van één klacht werd afstand gedaan, terwijl over dertien klachten werd geoordeeld (de overige 3 neergelegde klachten zullen pas behandeld kunnen worden in 2024).

Geen enkele klacht werd afgewezen als kennelijk onontvankelijk, werd naar de maandcommissaris doorverwezen voor bemiddeling of werd beoordeeld door een alleenzettelend voorzitter.

Twaalf zaken kwamen op hoorzitting, waarvan één klacht afgewezen werd als onontvankelijk (0,083 %), elf klachten afgewezen werden als ongegrond (91,66 %) en één klacht gegrond verklaard werd (0,083 %). Geen enkele schorsing werd uitgesproken.

Tegen geen enkele beslissing werd hoger beroep aangetekend.

In de loop van 2023 werd opgemerkt dat in belangrijke mate meer klachten neergelegd werden dan in de voorgaande jaren. Enerzijds ten gevolge van het feit dat op een gegeven moment tien klacht tegen één en dezelfde beslissing neergelegd werden, anderzijds ook omdat gedetineerden hun weg naar de klachtencommissie sneller weten te vinden.

Zowel vanuit de CVT als vanuit de klachtencommissie vinden wij dat een positieve evolutie. In het verleden waren er bijzonder weinig klachten, wat deed vermoeden dat de stap voor een gedetineerde om een klacht in te dienen te groot was. Het gegeven dat de gevangenis van Ruislede een kleine instelling is, waarin men met een klacht in de kijker kan lopen, werkte dat misschien ook wel in de hand. Mede door het organiseren van hoorzittingen, waarin klachten in aanwezigheid van de directie in alle rust en sereniteit behandeld worden, hoopt de klachtencommissie het signaal te geven dat men

in elk geval niet moet vrezen dat er negatieve gevolgen aan het neerleggen van klachten verbonden zijn. Uiteraard proberen wij de gedetineerden tegelijkertijd ook niet aan te moedigen om onbezonnen klachten neer te leggen, maar wel om een veilig evenwicht tussen de beide tot stand te brengen.

De behandeling van de klachten verloopt vrij vlot, in grote mate dankzij de uitstekende ondersteuning die gegeven wordt door de juristen van de CTRG. Indien er één uitdaging naar voor gekomen is tijdens werkjaar 2023, dan is dat de moeilijkheid om een datum te vinden waarop hoorzittingen kunnen plaatsvinden. Om dit vlotter te doen verlopen, wordt voorgenomen om de hoorzittingen (indien er althans klachten werden neergelegd) op vast bepaalde wederkerende momenten te laten plaatsvinden, vb. elke derde vrijdagmiddag van de maand.

5. De belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2023

- **Veiligheid en Werk:** Er werd aandacht besteed aan de veiligheid in de werkplaats, met name in de werkplaats voor palletten. Doorheen het jaar waren arbeidsongevallen een regelmatig gebeuren. Even was er sprake van het afschaffen van het pallet-werk, maar dit lijkt ons eerder het probleem ontwijken/uitstellen. Daarnaast is het palletwerk populair onder de gedetineerden wegens de goede verloning.
- **Samenwerking met CvT:** Onder de gedetineerden heerst het geloof dat een grief/klacht indienen bij de CvT zou kunnen leiden tot repercussies. Ook blijkt het uitnodigen van de directie of andere diensten voor onze vergaderingen zeer lastig vanwege hun beperkte beschikbaarheid, vooral doordat onze vergaderingen laat in de avond vallen. Een mogelijke oplossing zou zijn om deze vergaderingen naar een vroeger tijdstip te verplaatsen. Echter, dit stuit op problemen, aangezien enkele leden van onze commissie overdag werken en dus moeilijk vrij kunnen nemen.
- **De faciliteiten:** De verouderde faciliteiten zijn een continue bron van ergernis. Enkele voorbeelden: Problemen met het bellen naar buitenaf wegens het verouderde systeem. Geurhinder in de douches (op ogenschijnlijk willekeurige momenten). Onvoldoende ruimte om te focussen/even tot zichzelf te komen. Ook de slaapruijme is aan verbetering toe. Doordat de slaapruijme een grote zaal is, die opgedeeld werd in chambrettes, is ook daar weinig privacy. Hierdoor zorgen snurkers en nachtelijke wc-bezoeken voor geluidshinder bij iedereen.
- **Drugsbeleid:** De gevolgen van drugsgebruik zijn zeer groot binnen het PLC. Toch lijkt het ons dat het kader binnen dewelke deze drugstesten worden uitgevoerd, met name de methodiek die men toepast bij het hertesten, enige structuur vraagt. Momenteel lijkt het alsof hiervoor nog geen vaste methodiek toegepast wordt.

Op basis van bovenstaande vaststellingen formuleert de CvT de volgende aanbevelingen:

Het hoge aantal arbeidsongevallen is vaak, tot bijna altijd, gerelateerd aan het werk in de pallettenwerkplaats. Doordat het palletwerk per afgewerkte unit wordt betaald, verloopt het werk vaak te snel. Het motiveren van de gedetineerden om veiliger (en dus ook trager) te werken is een moeilijke opgave, maar zou niet onmogelijk mogen zijn. We merken ook dat het dragen van beschermende kledij en beschermingsmiddelen nog steeds moeizaam verloopt.

We raden aan om extra aandacht te besteden om de veiligheid in de werkplaats te garanderen, nauwgezet op te volgen door penitentiair beambten en directie.

Het blijft belangrijk dat we de relatie met de penitentiair beambten onderhouden. Een systematische aanwezigheid van de directie tijdens het begin van de vergaderingen, of een andere manier van

continue samenwerking, zou het ideale scenario zijn. Hiertoe zullen we een middenweg moeten vinden die werkt voor zowel directie als commissieleden. De infosessie naar het personeel zou ook volgend jaar doorgaan. Het stelt ons in staat om ons reilen en zeilen toe te lichten. Ook heeft het hen de kans om vragen te stellen/opmerkingen te geven over onze werking.

Veel van de voorgestelde oplossingen omtrent de faciliteiten zijn lange-termijn oplossingen. Dit wegens de grote afhankelijkheid van budgettaire goedkeuringen (regie der gebouwen). Het zou zeker de moeite waard zijn om alternatieve oplossingen te zoeken voor de grootste problematieken, ons lijkt zeker de problematiek met de verouderde telefoongelegenheid iets dat zo snel mogelijk aangepakt moet worden. Vorig jaar was er ook sprake van een mogelijke (tijdelijke) oplossing binnen de slaapzaal. Men zou deze kunnen opdelen in verschillende ruimtes door middel van gipsplaten/gelijkaardig. Het lijkt ons nuttig om deze piste verder te onderzoeken.

Besluiten:

Arbeid:

Het is van essentieel belang om onafgebroken aandacht te besteden aan het correct hanteren van beschermingsmiddelen, en de uitvoering van het werk moet plaatsvinden in een tempo dat zowel haalbaar als veilig is. Directie en penitentiair beambten dienen daarop toe te zien.

Structurele uitbreiding van het aanbod van arbeid: voor het welzijn van alle gedetineerde personen, dringen we aan bij de Regie van de gevangenisarbeid (RGA) / Cellmade aan om het aantal beschikbare werkuren uit te breiden, zodat iedereen een volledige dag zinvol kan besteden.

Infrastructuur:

Terwijl we wachten op de realisatie van de nieuwbouw, vragen we aan de lokale directie en Regie der gebouwen, een voortdurende inzet om verbeteringen en oplossingen te vinden voor de moeilijke slaapomstandigheden, het gebrek aan privacy en de tekortkomingen in sanitaire voorzieningen.

Telefonie:

Om een oplossing te vinden voor de gebrekkige telefonie, en gezien de kleinschaligheid van het PLC Ruislede en de voorwaarden om er te mogen verblijven, kan een parallel getrokken worden met de detentiehuisen, waar het gebruik van mobiele telefoons wel kan. We richten dan ook ons advies aan lokale directie en DG EPI om te onderzoeken of en onder welke omstandigheden het systeem van mobiele telefonie in het PLC zou kunnen geïmplementeerd worden.

PSD:

De klachten met betrekking tot het functioneren van PSD wijzen op een overmatige werkbelasting. De dossiers bevatten regelmatig informatie die al eerder is verstrekt of elders in registraties te vinden is, wat de taak bemoeilijkt. De beschikbare tijd voor begeleiding van gedetineerde personen komt onder druk. We bevelen daarom aan de dossiers te vereenvoudigen van dossiers en administratieve formaliteiten te beperken zodat tijd bespaard wordt, die vervolgens geïnvesteerd kan worden in de interactie met de gedetineerden.

Stakingen:

We dringen erop aan dat de directie bij elke stakingsaanzegging het personeel vraagt de intentieverklaringen in te vullen, voordat er maatregelen worden genomen die nadelige gevolgen hebben voor de gedetineerden.

Drugs- en middelengebruik:

Er moet een helder protocol beschikbaar zijn voor het uitvoeren van drugstests en het aanvechten van de resultaten.

Dialogo CvT/ medewerkers PLC:

Het is noodzakelijk een geschikt tijdstip te vinden voor regelmatige bijeenkomsten CvT en directie/medewerkers PLC, dat voor zowel CvT als medewerkers PLC passend is.

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2024

1. Onze samenstelling is dit jaar opnieuw drastisch gewijzigd. Doorheen het jaar dienden enkele leden hun ontslag in. Ook vertrekken de leden die vroeger lid waren van de commissie van leper terug naar leper. Onze commissie heeft dan ook heel wat nieuwe leden mogen verwelkomen, om deze vrijgekomen plaatsen aan te vullen. We hopen een stabiel jaar tegemoet te gaan, zodat we onze taak zo efficiënt en aangenaam mogelijk kunnen uitvoeren.
2. We willen de gedetineerden blijven informeren over ons bestaan en onze werking, zodat ze hun grieven en klachten niet voor zichzelf houden, maar ons daadwerkelijk contacteren als hier noodzaak toe is. Dit zal bemoeilijkt worden door het geloof dat een grief/klacht indienen bij het CvT zou kunnen leiden tot repercussies.
3. De relatie met de directie en de verschillende diensten kan nog steeds beter. We moeten blijven inzetten op het verbeteren van deze relaties.